

Lausunnon antaminen jätehuollon palvelutason luonnoksesta

Viranomaislautakunta 15.08.2023 § 37
325/14.06/2023

Valmistelija

ympäristönsuojelutarkastaja Anne Mutanen, puh. 044 740 1421

Savo-Pielisen jätelautakunnalla on käsittelyssä jätehuollon palvelutason määrittely vuosille 2023–2030. Palvelutasossa asetetaan vähimmäistaso kuntalaisille tarjottaville jätehuoltopalveluille, jotka kunnallinen jäteyhtiö, Jätekkukko Oy toteuttaa. Näitä ovat jätteiden kuljetus- ja vastaanottopalvelut sekä palveluneuvonta ja viestintä. Lisäksi on määritelty taso jätehuoltoviranomaisen toteuttamille viranomaispalveluille.

Palvelutason määrittelyssä on otettu huomioon jätelainsäädännön velvoitteet ja tavoitteet, kuntien jätepoliittisessa ohjelmassa asetettavat tavoitteet sekä kuntalaisten ja sidosryhmien jätehuoltopalveluita koskevat toiveet. Kuntalaisten ja keskeisten sidosryhmien näkemyksiä jätehuoltopalveluiden kehittämisestä on selvitetty keväällä 2022 tulevaisuustyöpajoissa ja kyselyllä. Lisäksi palvelutasoa linjatessa on otettu huomioon ympäristövaikutukset ja palveluiden kustannukset niin, että ympäristökuormitus olisi mahdollisimman vähäinen ja kustannukset pysyisivät kohtuullisella tasolla.

Jätelautakunta pyytää jätehuollon palvelutason luonnoksesta (esityslistan liitteenä) kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa.

Jätehuollon palvelutason keskeisimmät muutokset

Palvelutasoluonnoksen merkittävimmät muutokset voimassa olevaan palvelutasaan nähden koskevat kierrätettävien jätteiden (aik. hyötyjätteiden) kiinteistöistä ja aluekeräystä sekä lajitteluasemapalvelua. Jätehuoltopalvelujen saavutettavuuden parantamista on toivottu laajasti palvelutasoa valmistellessa, ja toiveeseen on pyritty vastaamaan täydentävien ekopisteiden lisäämisellä, muovipakkausten keräyksen laajentamisella sekä lajitteluasemapalvelun kehittämisellä.

Kierrätettävien jätteiden erilliskeräykseen tulee muutoksia jätelainsäädännön muutosten vuoksi. Heinäkuusta 2023 lähtien taajamissa sijaitsevilla vähintään viiden asuinhuoneiston kiinteistöillä on oltava keräys sekajätteen lisäksi biojätteelle sekä kartonki-, muovi- ja lasipakkauksille sekä metallille. Suurimmissa taajamissa on kerättävä kaikilta asuinkiinteistöiltä sekajätteen lisäksi biojäte heinäkuusta 2024 alkaen. Keräysvelvoite tulee koskemaan Kuopion, Pieksämäen ja Siilinjärven keskustaajamia sekä Toivala-Vuorelan taajamaa. Biojätteen kompostointi on vaihtoehto erilliskeräykselle.

Myös kierrätettävien jätteiden aluekeräykseen eli ekopisteverkoston esitetään muutoksia. Rinki-ekopisteverkostoa täydentävää ekopistepalvelua tarjotaan asuinalueilla ja tiiviin ympärivuotisen loma-asutuksen alueilla, joissa on järjestetty lähipalvelut. Lähipalveluiksi esitetään katsottavaksi jatkossa myös peruskoulut, mikä toisi alueelle noin 10 uutta täydentävää ekopistettä vuoden 2026 loppuun mennessä.

Tavoitteena on, että kaikissa Jätekkukon täydentävissä ekopisteissä kerätään metallia sekä kartonki-, muovi- ja lasipakkauksia vuoteen 2025 mennessä. Jätekkukko pyrkii tekemään tuottajien kanssa yhteistyötä niin,

että ekopisteille järjestetään myös paperinkeräys. Lisäksi Jättekukko pyrkii tekemään yhteistyötä Rinki Oy:n kanssa niin, että Rinki-ekopisteille on mahdollista järjestää täydentävää muovipakkausten keräystä niihin taajamiin, joissa muovipakkauksia ei vielä kerätä lainkaan ekopisteissä.

Lajitteluasemaverkoston esitetään kehitettäväksi vuosien 2024–2030 aikana. Nykyisen lajitteluasemaverkoston haasteena on etenkin asemien hankala sijainti maankäytön näkökulmasta, minkä vuoksi osa asemista on poistettava nykyisiltä paikoiltaan. Lajitteluasemia sijaitsee esimerkiksi pohjavesi- ja ranta-alueilla, liian tiiviisti muiden toimintojen kanssa tai maanomistaja on ilmoittanut haluavansa kiinteistön muuhun käyttöön.

Kiinteä lajitteluasemapalvelu tarjottaisiin jatkossakin kaikissa vähintään 5000 asukkaan kunnissa ja lisäksi alueelle esitetään perustettavaksi uusia kiinteitä asemia palvelemaan yhteisesti useampia kuntia ja vanhoja kuntakeskuksia niin, että matka kiinteälle asemalle on taajamasta korkeintaan 30 kilometriä. Lisäksi osalla lajitteluasemista tarjottaisiin mahdollisuus laajaan ja joustavaan omatoimiasiointiin. Niihin kuntiin tai vanhoihin kuntakeskuksiin, joissa ei ole kiinteää lajitteluasemaa, esitetään järjestettäväksi kiertävää lajitteluasemapalvelua.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: Jätehuollon palvelutasolla edistetään asiakas- ja ympäristölähtöisiä jätehuoltopalveluita yhtenäisin periaattein koko jätelautakunnan toimialueella.

Ympäristönsuojelupäällikön päätösehdotus

Viranomaislautakunta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toteaa jätehuollon palvelutasoluonnoksesta seuraavaa:

Palvelutasokauden keskeisimpiä painopisteitä ovat lajitteluasemaverkoston ja täydentävän ekopisteverkoston kehittäminen sekä kierrätettävien jätteiden vuosina 2023–2024 laajenevan kiinteistöittaisen keräyksen toteuttaminen. Viranomaislautakunta toteaa palvelutasoluonnoksen keskeisimpien painopisteiden edistävän jätepoliittisen ohjelman tavoitteita ja lisäävän jätehuoltopalveluiden saavutettavuutta. Erityisesti muovipakkausten keräyksen laajentaminen nähdään tärkeänä laajan kysynnän vuoksi. Kiertävän lajitteluasemapalvelun toteuttamisessa on viranomaislautakunnan näkemyksen mukaan tarve kuulla aseman mahdollisten käyttäjien näkemyksiä mm. aseman sijaintipaikasta ja aukioloajoista, jotta palvelu olisi mahdollisimman suurelle asiakasmäärälle saavutettava. Lisäksi lautakunta toteaa, että vaarallisen jätteen vastaanotto on järjestetty pääosin lajitteluasemille, joten lajitteluasemaverkoston uudistukset vaikuttavat myös vaarallisen jätteen keräykseen.

Viestinnällä ja neuvonnalla on merkittävä rooli niin uudistusten toteuttamisessa kuin olemassa olevien palveluiden tunnetuksi tekemisessä. Jätehuoltopalveluihin vaikuttaa jo tällä hetkellä näkyvästi ja edelleen vahvistuen digitalisaatio, jonka mahdollistamat digitaaliset palveluratkaisut, kuten itsepalveluasiointi, laajentavat perinteisempää palveluiden kenttää. Tässäkin asiassa asiakkaiden mielipiteiden hankkiminen ja kokemusten seuranta on tärkeää. Viranomaislautakunta pitää lajitteluasemien itsepalveluasioinnin lisäämistä ilta-ajalle ja viikonloppuihin hyvänä uudistuksena, sillä se osaltaan lisää jätehuoltopalveluiden saavutettavuutta. Omatoimiasioinnin lisäksi tarvitaan kuitenkin riittävästi myös palvelua, jossa lajitteluasemalla on henkilökuntaa paikan päällä. Saavutettavuutta lisää myös lajitteluohjeissa ja muussa materiaalissa vähemmistöjen ja erityisryhmien huomioiminen.

Poistotekstiilien osalta keräystä kehitetään vuoden 2023 aikana tarkoituksena järjestää keräys keskeisimmissä kauppakeskityksissä, kuten

kaupoissa ja ostoskeskuksissa. Käyttökelpoisten tekstiilien osalta keräys on jo järjestetty jokaiseen kuntaan lajitteluasemalle ja/tai ekopisteille. Viranomaislautakunta pitää sekä käyttökelpoisen että poistotekstiilin keräystä tärkeänä, jotta käyttökelpoinen tekstiili voidaan ohjata uudelleenkäyttöön ja poistotekstiili hyötykäyttöön kuituna ja pois energiahyödyntämisestä. Poistotekstiilin osalta lautakunta esittää, että keräystä kokeiltaisiin myös joillakin ekopisteillä ja lajitteluasemilla, jotta saataisiin kokemusta, voisiko keräystä laajentaa myös niille.

Päätös

Hyväksyttiin.
